

Motion till Åtvidabergs kommunfullmäktige

Reformera Åtvidabergs politiska organisation

För Sverigedemokraterna är demokrati och medborgerligt inflytande hjärtefrågor. Under många år har SD Åtvidaberg konstaterat brister med den politiska organisationen i Åtvidabergs kommun. Sedan ett tiotal år tillbaka organiseras merparten av den politiska organisationen i utskott som lyder under Kommunstyrelsen som ansvarar för samtliga förvaltningar. Detta skiljer sig mot det mer vanligt förekommande systemet med nämnder där respektive nämnd styr sin respektive förvaltning. Även om skillnaden kan tyckas minimal är den extremt stor, skillnaderna (och varför systemet behöver ändras) kommer utvecklas här nedan.

Utskottssystemet skapar en politisk organisation som är tandlös. Till skillnad från nämnder har utskotten ett synnerligen begränsat mandat avseende förmågan att fatta beslut och styra över respektive utskotts förvaltning. Utskotten är mer eller mindre ett forum för information och dialog, alla beslut av betydelse behöver lyftas till Kommunstyrelsen för beslut. Systemet innebär därutöver att utskotten inte har det ekonomiska ansvaret för verksamheterna de bevakar, det är Kommunstyrelsen som har budgetansvaret. Detsamma gäller det formella ansvaret för verksamheten, trots att det är utskotten som sitter på kompetensen, kunskapen och informationen om verksamheten är det fortfarande Kommunstyrelsen som har det formella verksamhetsansvaret.

Nämndssystem å andra sidan skapar en politisk organisation där politikerna sitter i förarsätet hela tiden. Eftersom respektive förvaltning lyder under respektive nämnd har politikerna i nämnden mandat att besluta om i princip allt som rör verksamheten direkt i nämnden, idag måste mer eller mindre allt gå upp till Kommunstyrelsen för beslut. Detta innebär en mer direkt styrning från politiken och kortare ledtider för beslutsprocessen. Nämnderna har både verksamhets och ekonomiskt ansvar för sin förvaltning vilket innebär att politikerna behöver ta ansvar för verksamheten på ett annat sätt än vad som är fallet under ett utskottssystem.

Utöver de praktiska aspekterna finns det stora demokratiska fördelar med nämndssystem kontra utskottssystem. Inom ramen för nämnder har alla partier som i kraft av sin storlek kan göra anspråk på en plats i nämnden rätt till en ersättare, så är inte fallet med utskott vilket skapar problem vid eventuella förhinder. Dagens utskottssystem den extremt stora nackdelen att partier och förtroendevalda som aspirerar på ett uppdrag i ett utskott måste vara ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen. Det innebär i praktiken att en förtroendevald som brinner för samhällsbyggnadsfrågor måste vara invald i kommunstyrelsen där sådana frågor sällan hanteras för att kunna kvalificeras för uppdraget i samhällsbyggnadsutskottet. Utöver eventuell tristess situationen medför tvingas den förtroendevalda därutöver delta på både sammanträdet för samhällsbyggnadsutskottet samt kommunstyrelsen, alltså fler än nödvändigt under ett nämndssystem vilket ödslar den förtroendevaldes tid och ökar kostnaden för den politiska organisationen.

En positiv bieffekt av nämndssystem är att facken har närvarorätt på sammanträdena vilket kan skapa en ökad förståelse mellan kommunen och facken beträffande olika frågor och utmaningar. Något Sverigedemokraterna välkomnar.

Värst av allt med utskottssystem är dock att politiska partier är begränsade i vilka personer de kan välja till utskott eftersom antalet platser i kommunstyrelsen är kraftigt begränsat. Det gynnar stora partier som Sverigedemokraterna och missgynnar små partier. Samtidigt begränsar det stora partier eftersom det oftast finns fler kandidater än platser i kommunstyrelsen, motsatsen är sann för mindre partier som oftast har fler positioner att tillsätta än vad de har valbara personer i Kommunstyrelsen vilket skapar en ojämn arbetsbelastning och i värsta fall ett demokratiskt underskott.

Sammantaget anser Sverigedemokraterna att argumenten för införandet av nämndsystem är överväldigande och att så borde ske. Vi vill att frågan utreds inom den mandatperioden och att utredningens slutsatser beaktas i arbetet för framtagandet av politisk organisation inför valet 2026.

Därför yrkar vi att kommunfullmäktige beslutar:

Att ersätta utskotten under kommunstyrelsen med traditionella facknämnder.

För Sverigedemokraterna Åtvidaberg,

Max Haienhjelm (SD)

Carl Sääv (SD)